

تخصیص‌های بودجه‌ای علی الحساب است

پیش از تصویب جداول تخصیص‌های بودجه‌ای علی الحساب است. رئیس مجلس در پاسخ به تذکر یکی از نمایندگان درباره تخصیص‌های بودجه‌ای پیش از تصویب جداول بودجه سال ۱۴۰۳ تاکید کرد که این تخصیص‌ها علی الحساب است. به گزارش ایسنا، علی بابایی کارنامه، نماینده ساری در تذکری به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی گفت: هنوز بودجه ۱۴۰۳ ابلاغ نشده است اما جداول تخصیص اعلام شده است و این تخصیص نیز با قیودی همراه است؛ در این شرایط چطور می‌شود توسعه متوازن را در مجموعه‌های مختلف کشور توقع داشته باشیم؟ از ریاست مجلس می‌خواهیم که به سازمان برنامه و دولت تذکر دهد که به قانون عمل کند و نه آنکه احساسی عمل کند و هر آنچه که خودش می‌خواهد را در قالب مصوبات سفر یا مباحث دیگر کشور اداره کند؛ این کار به نوعی زیر سوال بردن کار بنیادین مجلس است.

خسارت سیلاب کمتر از کشورهای همسایه

خسارت سیلاب در ایران به مراتب کمتر از کشورهای همسایه بود. به گزارش ایلنا، علی اکبر محرابیان، وزیر نیرو گفت: با وجود اینکه میزان بارش‌های اخیر به‌ویژه در جنوب شرقی کشور از برخی کشورهای همسایه به مراتب بیشتر بود، اما با اقدامات و پیش‌بینی‌های صورت‌گرفته خسارات وارده سیلاب به مراتب کمتر بوده است. او از میزان بارش‌ها، وضعیت منابع آبی و سدهای کشور، از ثبت ۱۹۰ میلی متری بارندگی و رشد ۵ درصدی نسبت به سال گذشته خبر داد و افزود: در فروردین ماه ۶۰ درصد از بارش‌های ثبت‌شده در مناطق مختلف کشور از مجموع نرمال بیشتر بوده و افت ۱۵ درصدی بارش نسبت به حد نرمال در تهران نیز با ورود سامانه بارشی در روزهای آینده جبران خواهد شد. محرابیان گفت: به‌رغم اینکه میزان بارش‌ها در کشور ما به‌ویژه بخش‌های جنوب شرقی کشور از برخی کشورهای همسایه به مراتب بیشتر بود اما میزان خسارت‌های وارده به بخش‌های جنوبی کشور به مراتب کمتر از کشورهای همجوار بود.

مصرف نیمی از برق کشور در بخش تولید

به‌صورت میانگین ۵۰درصد برق کشور در بخش تولید واحدهای صنعتی و کشاورزی مصرف می‌شود. به گزارش تسنیم، مصطفی رجبی‌مشهدی، سخنگوی صنعت برق گفت: در سال ۱۴۰۰ با ناترازی شدیدی مواجه بودیم اما طی دو سال گذشته با مجموع اقدامات انجام‌شده این ناترازی با درایت و برنامه‌ریزی‌های دقیق به حداقل رسید. او افزود: ظرفیت‌های مناسبی در حوزه صنعت برق ایجاد شده که ساخت نیروگاه‌های حرارتی جدید و راه‌اندازی نیروگاه‌های تجدیدپذیر و احداث شبکه‌های توزیع و انتقال برق از جمله آنهاست. به‌صورت میانگین ۵۰ درصد برق کشور در بخش تولید واحدهای صنعتی و کشاورزی مصرف می‌شود. رجبی‌مشهدی با اشاره به آغاز معاملات برق در بورس انرژی توسط شرکت‌های توزیع برق گفت: در نخستین روز معاملات شرکت‌های توزیع نیروی برق در بورس انرژی، ۲۱ شرکت توزیع نیروی برق موفق به خرید برق به ارزش ۳۲ میلیارد تومان از تولیدکنندگان برق شدند.

بودجه نهادهای دینی

با وجود آنکه بانک‌ها اعتبارات نهادهای دینی را پرداخت نکردند در ۹ ماهه سال گذشته بیشتر از ۶۲ درصد از بودجه این بخش تخصیص پیدا کرد

تومان بودجه اختصاص پیدا کند. از این مبلغ سه هزار و ۳۱۰ میلیارد تومان بودجه جاری و یک هزار و ۳۸۷ میلیارد تومان بودجه عمرانی بود.

عملکرد ۹ ماهه بودجه نشان می‌دهد در این مدت ۲ هزار و ۸۲۵ میلیارد تومان در مجموع به این بخش پرداخت شده است که ۲ هزار و ۵۳ میلیارد تومان آن جاری و ۷۷۱ میلیارد تومان آن عمرانی بوده است.

به عبارت دیگر در سه چهارم از سال ۱۴۰۲ بیشتر از ۶۲ درصد از بودجه جاری و حدود ۵۶ درصد از بودجه عمرانی این حوزه تخصیص پیدا کرده است. در مجموع بیش از ۶۰ درصد بودجه نهادهای دینی در ۹ ماهه سال قبل پرداخت شده که به منزله تحقق نزدیک به مصوب بودجه این بخش است.

▼ بخش‌های وابسته به نهادهای دینی که به آن اشاره نشد

اعدادی که به آن اشاره شد، ارقامی است که مرکز پژوهش‌های مجلس به‌عنوان عملکرد بودجه در نهادهای دینی به آن پرداخته است اما ردیف‌هایی که مرکز پژوهش‌ها در این گزارش به آن اشاره کرده شامل بخش‌هایی که با این حوزه در ارتباط هستند، نیست. به‌عنوان مثال در این گزارش هیچ اشاره‌ای به بودجه شورایی عالی حوزه‌های علمیه، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، بنیاد دایرة المعارف اسلامی، ستاد اقامه نماز، جامعه‌المصطفی

گروه اقتصاد: ستاد امر به معروف و نهی از منکر، مجمع جهانی اهل بیت، مجمع جهانی تقریب مذاهب، اعزام جماعت‌های تقریبی، کمک به آستان‌ها، برگزاری سمینارها و دوره‌های آموزشی مذاهب اسلامی تعدادی از ردیف‌های بودجه سالانه در نهادهای دینی هستند که اعتبارات دولتی دریافت می‌کنند.

علاوه بر بودجه عمومی دولت، به شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت تکلیف شده یک درصد از هزینه‌های خود را به نهادهای دینی اختصاص دهند تا صرف تولیدات فرهنگی از جمله موضوعات قرآنی و ارتقای فعالیت‌ها در این حوزه شود. اما در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲ هیچ بانک، شرکت و مؤسسه انتفاعی دولتی بودجه‌ای به این بخش اختصاص نداده است. با این حال طی مدت یادشده بیشتر از ۶۲ درصد از بودجه جاری‌ای که برای تعدادی از ردیف‌های دین و اوقاف در نظر گرفته شده بود، تخصیص پیدا کرده است.

اینکه بودجه بخش‌های مختلف به‌طور کامل محقق نمی‌شود به دلیل کسری‌های چسبنده‌ای است که هر سال گریبان‌سند مالی را گرفته است. هر چند دولت‌ها اصلاح ساختار بودجه را بارها مورد تاکید قرار دادند اما عزمی برای اصلاح تاکنون دیده نشده است. بخش دین نیز به تبع کسری‌های بودجه نتوانسته اعتبارات کامل خود را دریافت کند.

در سال گذشته مصوب شده بود به تعدادی از ردیف‌های نهادهای دینی، ارشاد اسلامی و اوقاف ۴ هزار و ۶۹۷ میلیارد

مهدی پازوکی کارشناس اقتصادی:

سازمان برنامه اصلاح را از خود شروع کند

از درآمد هاست. عدم اصلاح بودجه چه تبعاتی می‌تواند داشته باشد؟

بودجه عبارت است از حساب منابع و مصارف یک‌ساله دولت. بنابراین یک بخش درآمدهای دولت را در بر می‌گیرد و بخش دیگر هزینه‌های یک سال را شامل می‌شود. اگر مخارج دولت بیش از درآمدها باشد، منتج به کسری بودجه می‌شود. این کسری بودجه منتج به افزایش نقدینگی می‌شود. افزایش حجم نقدینگی منج به رشد روند نرخ تورم می‌شود و افزایش تورم، باعث کاهش ارزش پول ملی می‌شود و کاهش ارزش پول ملی، باعث کاهش رفاه ملی می‌شود. منابع درآمدی دولت مشخص است و از سه محل نفت، مالیات و فروش اوراق مالی به دست می‌آید. بر این اساس بخش درآمدی دولت محدود است و قدرت مانور ندارد. یکی از اشکالاتی که در دولت‌ها به‌خصوص در سال‌های اخیر و به‌ویژه بعد از مجلس یازدهم ایجاد شده، این است که بی‌توجه به بخش درآمدی، بخش هزینه‌ها مدام افزایش پیدا می‌کند. دولت برای تأمین مخارجی که هر روز زیاد می‌شود به فکر مولدسازی و فروش دارایی‌ها افتاد و در سال گذشته بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از این محل درآمد پیش‌بینی شد اما کمتر از ۲۵ درصد این درآمد محقق شد.

العالمیه، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، دانشگاه اهل بیت، مؤسسه دایرة المعارف فقه اسلامی بر مذهب اهل بیت(ع)، مرکز الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت، شورای سیاستگذاری ائمه‌جمعه، مرکز رسیدگی به امور مساجد و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نشده است.

این در حالی است که بودجه ردیف‌های فوق بسیار قابل توجه‌تر و بزرگ‌تر از اعدادی است که مرکز به آن پرداخته است. به‌عنوان نمونه بودجه شورایی عالی حوزه‌های علمیه به چهار هزار و ۵۶۱ میلیارد تومان بالغ می‌شود که به تنهایی با مجموع بودجه بخش‌هایی که مرکز پژوهش‌ها بررسی کرده، برابری می‌کند. دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ برای این شورا بودجه ۲ هزار و ۹۶۱ میلیارد تومانی پیشنهاد داده بود ولی مجلس این بودجه را ۵۳ درصد افزایش داد و به چهار هزار و ۵۶۱ میلیارد تومان رساند.

یکی دیگر از ردیف‌هایی که در گزارش مرکز پژوهش‌ها نیست، بودجه جامعه‌المصطفی العالمیه است. جامعه‌المصطفی در سال ۱۳۸۷ از ادغام دو مجموعه «سازمان مدارس و حوزه‌های علمیه خارج از کشور» و «مرکز جهانی علوم اسلامی» تشکیل شده است. دفتر مرکزی جامعه‌المصطفی در قم است و در ۶۰ کشور جهان که جامعه مسلمان دارند نیز شعبه دارد. دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ برای این مرکز بودجه ۸۹۰ میلیارد تومانی در نظر گرفته بود اما مجلس ۱۴ درصد این رقم را افزایش داد و آن را به ۱۰۱۲ میلیارد تومان رساند.

بنیاد دایرة المعارف اسلامی هم از جمله نهادهای وابسته به نهادهای دینی است که در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس به آن پرداخته نشده است. بنیاد دایرة المعارف اسلامی نهادی غیرانتفاعی است که در سال ۱۳۶۲ تأسیس شده و در حوزه مطالعات جهان اسلام و ایران با هدف اصلی تدوین و نشر دانشنامه جهان اسلام فعالیت دارد. از سال ۱۳۷۴، غلامعلی حداد عادل مدیرعاملی آن را برعهده دارد. دولت در بودجه سال گذشته این نهاد ۱۶ میلیارد تومان بودجه پیش‌بینی کرده بود اما مجلس با ۱۹۳ درصد اضافه کردن، بودجه این بنیاد را به ۴۷ میلیارد تومان افزایش داد.

پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی که با هدف نظریه‌پردازی و نوآوری علمی در جهت توسعه و تعمیق معرفت دینی و نیز بسط مطالعات راهبردی و کاربردی گرگشا در قلمرو حکمت و اندیشه‌ی دینی، فرهنگ، معارف و علوم انسانی اسلامی تأسیس شده یکی از نهادهای وابسته به حوزه دین است که در بررسی مرکز پژوهش‌ها عملکردی برای آن قید نشده است. این پژوهشکده ۴۸ میلیارد تومان بودجه مصوب داشته است.

نهاد وابسته دیگر به حوزه دین، شورای سیاستگذاری ائمه جمعه است. این شورا در سال ۱۳۷۲ جایگزین شورای مرکزی ائمه‌جمعه شد. دولت که تا سال قبل به این نهاد ۹۷ میلیارد تومان بودجه می‌داد امسال تصمیم گرفت آن را به ۱۱۳ میلیارد تومان برساند، اما مجلس به پیشنهاد دولت ۵۳ درصد اضافه کرد و بودجه آن را به ۱۷۳ میلیارد تومان رساند.

دانشگاه اهل بیت مؤسسه‌ای غیردولتی و وابسته به مجمع جهانی اهل بیت است که در سال ۱۳۸۳ تأسیس شد. این دانشگاه دانشجویانی از کشورهای آسیایی و آفریقایی؛ مانند ترکیه، افغانستان، آذربایجان، هندوستان، چین، بنگلادش و مالی جذب و فارغ‌التحصیل کرده است. هم‌اکنون حجت‌الاسلام سعید جازاری معوضی ریاست این دانشگاه را برعهده دارد. بودجه این مؤسسه نسبت به پارسال ۱۱۱ درصد رشد داشته است، این دانشگاه سال گذشته ۲۶ میلیارد تومان دریافتی داشت که اکنون به ۵۵ میلیارد تومان رسیده است.

❖ چرا دستگاه‌ها حاضر به مولدسازی نمی‌شوند؟

سازمان برنامه در خیابان جردن، تابان غربی، پلاک ۲۹ ساختمانی دارد که سال‌هاست خاک می‌خورد. سر در ساختمان نوشته‌شده «ساختمان شماره ۸ آموزش کارکنان». یا در چیذر، بهترین نقطه قیطره تهران، چرا دو سوله متعلق به سازمان برنامه است که ۱۳ هزار متر زیربنا دارد. چرا سازمان برنامه این ساختمان‌ها را مولدسازی نمی‌کند؟ ۱۵۰۰ متر ساختمان در جردن شاید ۱۰۰۰ میلیارد تومان هزینه داشته باشد. اما این ساختمان همچنان خاک می‌خورد و به فروش نرسیده است. سازمان برنامه باید اصلاح را از خود شروع کند. باید اراده‌ای برای اصلاح وجود داشته باشد.

البته در حوزه مولدسازی معتقدم فروش بی ضابطه صحیح نیست. باید با برنامه‌ریزی دقیق این دارایی‌های راكد مولدشود. ما باید ملی فکر کنیم نه قبیله‌ای و قومی و منطقه‌ای. اما من اراده‌ای را در جهت اصلاح ساختار بودجه نمی‌بینم. نمونه آن عدم تحقق درآمدهای مولدسازی است.

❖ چرا در شرایطی که درآمدها کامل محقق نمی‌شود در بخش هزینه‌ها افزایش چندصد درصدی پیش‌بینی می‌شود؟

با وجود تبعات منفی کسری بودجه اما هزینه‌ها مدام افزایش می‌یابد به‌ویژه هزینه نهادهای غیر ضروری. در حالی که حقوق کارکنان دولت سال گذشته ۲۰ درصد افزایش پیدا کرده، بودجه نهادهای جمله صداوسیما بالای ۳۰ درصد رشد پیدا کرده است. وقتی ما حقوق کارکنان دولت و بازنشستگان را ۲۰ درصد افزایش می‌دهیم چه منطقی وجود دارد که بودجه صداوسیما، دانشگاه پیام نور یا نهادهای مذهبی و فرهنگی از ۲۰ تا چند صد درصد افزایش پیدا کند. وقتی صحبت از اصلاح ساختار بودجه می‌کنیم منظور تغییر نگرش در بخش هزینه‌ای و کاهش مخارج است.

چند دهه پیش شهرداری تهران در مدرسه‌سازی مشارکت داشت. ولی متأسفانه شهرداری امروز در مخارج تغییر رویه داده و دیگر در بخش ساخت مدرسه فعالیت نمی‌کند و به‌جای آن، برای خانه مداحان بودجه